

Sveučilište u Zagrebu
Građevinski fakultet
Zavod za prometnice
Katedra za željeznice

KLASA: 644-01/21-17/12
URBROJ: 251-64-17-02-21-2
Zagreb, 7. travnja 2021.

Republika Hrvatska
Grad Zagreb
Gradski ured za prostorno uređenje, izgradnju grada,
graditeljstvo, komunalne poslove i promet
Trg Stjepana Radića 1, 10000 Zagreb

Predmet: Žičara Sljeme - mišljenje

Poštovani,

nastavno na upit od 31. ožujka 2021. (KLASA: 053-01/19-001/1165, URBROJ: 251-13-01/002-21-8) a vezano za novo izgrađenu Žičaru Sljeme, dostavljamo Vam mišljenje na Vaš upit.

Žičare spadaju u skupinu specijalnih željeznica, kod kojih se prisilno vođenje vozila obavlja pomoću užeta. Vozila su ovješena o jedno ili više užadi. Pojam viseće žičare neovisan je o načinu pomicanja užadi, funkcije užadi, načina priključivanja vozila na uže i vrsti vozila, a prema tipu vozila dijeli se na kabinske žičare i sjedežnice. Viseća žičara dijeli se na žičare s povratnim tokom i žičare s kružnim tokom. Žičara s kružnim tokom je žičara kod koje se vozila pomiču uvijek u istom smjeru duž svoje trase. Pričvršćivanje vozila na uže može se izvesti pomoću trajnih ili odvojivih stezaljki. Žičara s povratnim tokom je žičarski podsustav kod koje se vozila između postaja kreću tako da se pomiču unaprijed i nazad. Ove su žičare obično opremljene s dva zatvorena vozila ili skupinama vozila trajno spojenih za vučno uže [1].

Žičare mogu služiti za prijevoz putnika i tereta, a predstavljaju najkraću spojnicu dvije točke s obzirom da ne ovise o terenu. Žičara Sljeme koja je bila u sustavu javnog prijevoza Grada Zagreba i spajala u prometnom smislu grad Zagreb s vrhom Sljemena prestala je raditi 2007. godine. Novo projektirana žičara Sljeme ima kapacitet 1500 osoba po satu. Prema [2] razvoj vertikalnog prometa (žičara) potreban je za povezivanje Sljemena s gradskim središtem. U prvoj fazi to bi bilo uglavnom za potrebe turističkih i rekreacijsko-sportskih aktivnosti dok se u drugoj fazi treba razmotriti nastavak žičare sa sjeverne strane Medvednice. Na ovaj način bi predmetna žičara mogla služiti i za potrebe javnog prijevoza.

Prema Uredbi EU 2016/424 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o žičarama i stavljanju izvan snage Direktive 2000/9/EZ [3] "žičara" znači cijeli sustav postavljen na mjestu rada, koji čine infrastruktura i podsustavi, koji je projektiran, izgrađen, sastavljen i pušten u uporabu s ciljem prijevoza osoba te u kojem pogon omogućava užad postavljena duž vozne trase; "infrastruktura" znači objekt postaje ili objekt uz trasu koji se posebno projektiraju za svaku žičaru i postavljaju na mjestu rada, kojima se uzimaju u obzir plan i podaci sustava te koji su potrebni za izgradnju i rad žičare, uključujući temelje.

Zakon o žičarama (Narodne novine 96/18) [4] uspostavlja pravni okvir za provedbu uredbe [3]. Člankom 4. stavkom 2. predmetnog zakona propisano je da pojmovi u smislu tog Zakona imaju jednako značenje kao pojmovi uporabljeni u Uredbi EU 2016/424 [3].

Nadalje, prema Zakonu o žičarama [4], članak 7. propisano je da je gradnja žičara od interesa za Republiku Hrvatsku, dok je stavkom 4. propisano da se žičara ne smatra infrastrukturnom građevinom u smislu odredbi posebnog zakona. Iz izvješća o provedenom savjetovanju - Javno savjetovanje o Nacrtu prijedloga Zakona o žičarama [5], kako bi se sukladno mišljenju Ministarstva državne imovine, otklonila svaka mogućnost dvojakog tumačenja propisa u smislu obveze plaćanja naknade Republici Hrvatskoj za korištenje nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske, a u pogledu kojih je dodijeljena koncesija za žičare. Dakle intencija predmetne odredbe nije oduzeti status i svojstvo prometne infrastrukture žičarama nego sprječavanje izigravanja propisa i neplaćanja naknade Republici Hrvatskoj u smislu odredbi Zakona i rješavanja imovinskopравnih odnosa u svrhu izgradnje infrastrukturnih građevina (posebni zakon na koji se poziva članak 7, stavak 4 Zakona o žičarama).

Valja napomenuti da niti Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19) ne definira pojam "infrastrukturne građevine" kao niti Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19) koji u članku 3., stavak 1 definira samo pojam "infrastrukture".

Kroz odredbe Uredbe [3] te Zakona [4] središnje tijelo državne uprave nadležno za promet određeno je kao nadležno i za upravni nadzor nad provedbom zakona o žičarama kao i za inspekcijski nadzor budući da se nesporno radi o vrsti prometa. Na stranicama resornog Ministarstva decidirano je navedena i žičara kao jedan od vrsta prometa, te kako je nadležnost nad područjem žičara dodijeljeno Upravi cestovnog i željezničkog prometa, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture [6]

Analizom [7] ustanovljeno je da je uspinjača/žičara od Školjića do Trsata PPPGŽ proglašena infrastrukturom od značaja za Primorsko-goransku županiju te ju je temeljem novog Idejnog rješenja bilo potrebno uvesti u Prostorni plan.

Zaključno, pojam "prometne infrastrukture" nikad nije bio niti je trenutno definiran zakonskim propisima ali logičkim tumačenjem propisa jasno se može zaključiti što čini prometnu infrastrukturu. Iz toga proizlazi zaključak da je žičara oblik prometne infrastrukture.

S poštovanjem

Prof. dr. sc. **Stjepan Lakušić**

Doc. dr. sc. **Ivo Haladin**

Katarina Vranešić, mag.ing.aedif.

Literatura:

- [1] Smojver, Ž: Model integriranog javnog prijevoza putnika u gradu Rijeci, doktorska disertacija, Sveučilište u Rijeci, Pomorski fakultet, 2016.
- [2] II. Faza master plana prometnog sustava grada Zagreba, Zagrebačke županije i Krapinsko-zagorske županije, naručitelj: Integrirani promet zagrebačkog područja, Park Stara Trešnjevka 2, 10000 Zagreb, 2019.
- [3] Uredba EU 2016/424 Europskog parlamenta i vijeća od 9. ožujka 2016. o žičarama i stavljanju izvan snage Direktive 2000/9/EZ, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32016R0424Direktiva_2000/9/EZ, pristupljeno 5.4.2021.
- [4] Zakon o žičarama, Hrvatski sabor, 2018.
- [5] Izvješće o provedenom savjetovanju - Javno savjetovanje o Nacrtu prijedloga Zakona o žičarama <https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/EconReport?entityId=7049>
- [6] MMPI – Žičare <https://mmpi.gov.hr/promet/zicare-131/131>
- [7] Nacrt konačnog prijedloga Odluke o donošenju izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja grada Rijeke, 2017. godine